

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความสนใจ ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2527 ในภาคเหนือ จำแนกตาม
  - 1.1 ระดับชั้นและเพศของนักเรียน
  - 1.2 สถานภาพของบิดามารดา ได้แก่ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และระดับรายได้ของบิดามารดา
  - 1.3 ระดับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียน
2. เพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะงาน และความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่นักเรียนสนใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างประชากรได้จากการคัดเลือกโรงเรียนจากจังหวัดภาคเหนือ สังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2527 แล้วจับฉลากรายชื่อจังหวัดตามเขตการศึกษามาเขตละ 1 จังหวัด และสุ่มตัวอย่างโรงเรียนประจำจังหวัด โรงเรียนประจำอำเภอ และโรงเรียนราษฎร์ อย่างละ 1 โรงเรียน จำนวนตัวอย่างประชากรมีทั้งสิ้น 1,183 คน เป็นหญิง 677 คน ชาย 506 คน แบ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 618 คน นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 566 คน นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัด 478 คน นักเรียนโรงเรียนรัฐบาลประจำอำเภอ 454 คน และนักเรียนโรงเรียนราษฎร์ 251 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสำรวจความสนใจในอาชีพ ที่ผู้วิจัยและคณะสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
2. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบิดามารดาของนักเรียน
3. แบบสอบถามความสนใจในอาชีพ และเหตุผลในการเลือกอาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสำรวจที่ได้มาแยกเป็น 2 ชุด ตามระดับชั้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 1 ชุด และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 1 ชุด
2. นำข้อมูลแต่ละชุดมาแจกแจงความถี่ของความสนใจในอาชีพของนักเรียนในอันดับ 1, 2 และ 3 โดยแยกตามตัวแปรดังนี้
  - 2.1 เพศชายและหญิง
  - 2.2 อาชีพของบิดา
  - 2.3 อาชีพของมารดา
  - 2.4 ระดับการศึกษาของบิดามารดา
  - 2.5 ระดับรายได้ของบิดามารดา
  - 2.6 ระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน
  - 2.7 ระดับความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับลักษณะงาน และความรู้ความสามารถที่จำเป็นต้องใช้ในอาชีพ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการสำรวจ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการมากที่สุด และมีความสนใจในอาชีพหมวดบริการ รองจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ ในความสนใจในอาชีพอันดับ 1, 2 และ 3 เป็นที่สังเกตได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สนใจในอาชีพหมวดกิจกรรมน้อยที่สุด ในความสนใจในอาชีพอันดับ 1

ส่วนความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และ 3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สนใจในหมวดอาชีพการบริหารและการจัดการ น้อยที่สุด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจในอาชีพหมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง น้อยที่สุด ทั้ง 3 อันดับของความสนใจในอาชีพ

2. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลสำรวจความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการมากที่สุด สำหรับนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ การคมนาคมการผลิตและการช่าง รองลงมา ตามลำดับ และนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริหารและการจัดการ รองลงมาตามลำดับ สำหรับความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพวิชาการ เสมียนและพนักงาน การบริการ ตามลำดับ

ความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และ อันดับ 3 พบว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังคงให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการมากที่สุด เช่นเดียวกับความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ในความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และ 3 หมวดอาชีพที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสนใจรองลงมา คือ หมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง การบริการ ตามลำดับ และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ความสนใจในอาชีพหมวดเสมียนและพนักงาน การบริการ รองลงมาตามลำดับ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และอันดับ 3 ในหมวดการบริการ หมวดคสภกรรม รองลงมาจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ สำหรับความสนใจในอาชีพอันดับ 2 ความสนใจในอาชีพหมวดการค้า มีจำนวนเท่ากับหมวดการคสภกรรม สำหรับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพอันดับ 2 ในหมวดเสมียนและพนักงาน หมวดการบริการเป็นอันดับรองลงมา ส่วนความสนใจในอาชีพอันดับ 3 พบว่า นักเรียนหญิงมีความสนใจในอาชีพหมวดเสมียนและพนักงาน และหมวดการค้าเป็นอันดับรองลงมา ตามลำดับ

ผลการสำรวจรายชื่ออาชีพที่นักเรียนให้ความสนใจในมากที่สุด 5 อันดับแรกของความสนใจในอาชีพ พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สนใจอาชีพช่างเทคนิควิศวกรรม-

ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ตำรวจ สถาปนิก ทหาร และวิศวกร ตามลำดับ สำหรับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สนใจในอาชีพพยาบาล แพทย์ ครู-อาจารย์ เลขานุการ วิศวกร และค้าขายในจำนวนที่เท่ากัน ตามลำดับ และนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจอาชีพทหาร ตำรวจ วิศวกร ข้าราชการฝ่ายปกครอง และทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ตามลำดับ และนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจอาชีพพยาบาลมากที่สุด รองลงมาคือ พนักงานบัญชีและพนักงานรับ-จ่ายเงินธนาคาร ครู-อาจารย์ แพทย์ นักธุรกิจ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเหตุผลที่นักเรียนให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ ซึ่งเป็นอาชีพที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุด พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นั้น นักเรียนให้เหตุผลว่า เป็นเพราะอาชีพในหมวดนี้จะให้รายได้ที่มีค่าตอบแทนสูงมากที่สุด สำหรับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้เหตุผลในเรื่องได้ช่วยเหลือผู้อื่น อันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากที่สุด อนึ่งเป็นที่สังเกตว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ให้เหตุผลที่สนใจหมวดวิชาชีพ วิชาการ เหมือนกันเป็นเหตุผลที่สอง ในค่านางานง่ายเพราะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

3. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามอาชีพของบิดา

ผลการสำรวจ พบว่า ความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพในแต่ละหมวดอาชีพ ให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด และถ้าพิจารณาความสนใจรองลงมา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีบิดาประกอบอาชีพในหมวดเสมียนและพนักงาน หมวดการค้า หมวดการบริการ หมวดการกลุกรรม และหมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง ให้ความสนใจในอาชีพหมวดการบริการเป็นอาชีพรองลงมา และสำหรับนักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพในหมวดการบริหารและจัดการ สนใจในอาชีพหมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง เป็นอันดับรองลงมา และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีบิดาประกอบอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ สนใจอาชีพหมวดการบริหารและการจัดการ รองลงมา นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพหมวดการบริหารและการจัดการ หมวดการบริการ สนใจอาชีพหมวดเสมียนและพนักงาน รองลงมา นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพหมวดการค้า หมวดการบริการ หมวดการกลุกรรม หมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง สนใจในอาชีพหมวดการบริการ รองลงมาจากอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ

สำหรับความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และอันดับ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็ยังคงให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการเช่นเดียวกับ ความสนใจในอาชีพอันดับ 1

4. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามอาชีพของมารดา

ผลการสำรวจ พบว่า ความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มารดาประกอบอาชีพในแต่ละหมวดอาชีพ ให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด ยกเว้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มารดาประกอบอาชีพหมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ มากที่สุด และถ้าพิจารณาความสนใจ รongลงมา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มารดาประกอบอาชีพในหมวดการค้า หมวดการบริการ และหมวดการกสิกรรม ให้ความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ รongลงมา นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพหมวดการบริหารและการจัดการสนใจอาชีพหมวดการค้า รongลงมา จากหมวดวิชาชีพ วิชาการ และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มารดามีอาชีพหมวดการบริหารและการจัดการ หมวดการค้า หมวดการกสิกรรม หมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง จะสนใจในอาชีพหมวดการบริการ รongลงมาเป็นอันดับ 2 จากอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ และนักเรียนที่มารดามีอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ จะสนใจอาชีพหมวดเสมียนและพนักงาน หมวดการบริหารและการจัดการ รongจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ นักเรียนที่มารดามีอาชีพหมวดเสมียนและพนักงานมีความสนใจในอาชีพหมวดเสมียนและพนักงานรongลงมาจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ หมวดการบริการ ตามลำดับ นักเรียนที่มารดามีอาชีพในหมวดการบริการ มีความสนใจอาชีพหมวดการค้าและหมวดการบริการ รongจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ

สำหรับความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และอันดับ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนให้ความสนใจอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด เช่นเดียวกับความสนใจในอาชีพอันดับ 1

5. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา

ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูง กลาง และต่ำ ต่างให้ความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูง มีความสนใจในอาชีพหมวดเสมียนและพนักงาน หมวดการบริหารและการจัดการและหมวดการบริการ ในจำนวนเท่ากัน นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับกลาง มีความสนใจในอาชีพรองลงมาคือ หมวดการบริการ และหมวดเสมียนและพนักงาน นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับต่ำ มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง รองลงมาตามลำดับ และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจในอาชีพหมวดการบริการเป็นอันดับรองลงมาทุกระดับการศึกษาของบิดามารดา และสำหรับนักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาระดับสูงสนใจอาชีพหมวดการบริหารและการจัดการและหมวดเสมียนและพนักงานเป็นจำนวนที่เท่ากัน นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับต่ำ สนใจอาชีพหมวดการกลีกรรม รองจากอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ และหมวดการบริการ ตามลำดับ

สำหรับความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และอันดับ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด

6. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับรายได้ของบิดามารดา

ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามารดามีระดับรายได้สูง ปานกลาง และต่ำ ต่างสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่บิดามารดามีรายได้ระดับสูง มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง ในจำนวนที่เท่ากัน และหมวดเสมียนและพนักงาน หมวดการค้า ในจำนวนที่เท่ากัน เป็นอันดับรองลงมา นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับปานกลาง และต่ำ สนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดเสมียนและพนักงาน รองลงมาตามลำดับ และสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่บิดามารดามีรายได้ระดับสูง สนใจในอาชีพหมวดการบริการ และหมวดเสมียนและพนักงาน ในจำนวนที่เท่ากัน หมวดการค้า รองลงมาตามลำดับ นักเรียนที่มีบิดามารดามีรายได้ระดับปานกลาง สนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดการบริหารและการจัดการ รองลงมาตามลำดับ และนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ระดับต่ำ มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดการกลีกรรม รองลงมาจากหมวด

วิชาชีพ วิชาการ

ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพอันดับ 2 และอันดับ 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกระดับรายได้ของบิดามารดา มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด เช่นเดียวกับความสนใจในอาชีพอันดับ 1

7. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด เมื่อพิจารณาความสนใจในอาชีพหมวดอื่น ๆ รองลงมาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับสูง และปานกลาง มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดเสมียนและพนักงาน รองจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ ตามลำดับ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดการคมนาคมการผลิตและการช่าง รองจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ ตามลำดับ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ มีความสนใจในอาชีพหมวดการบริการ หมวดการกสิกรรม รองจากหมวดวิชาชีพ วิชาการ ตามลำดับ

สำหรับความสนใจในอันดับ 2 และ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสนใจในอาชีพหมวดวิชาชีพ วิชาการ มากที่สุด เช่นเดียวกับความสนใจในอาชีพอันดับ 1

8. ผลการสำรวจความสนใจในอาชีพอันดับ 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานและความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพ

ผลการสำรวจ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานในระดับปานกลางมากที่สุด ส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับความเข้าใจถูกต้องในระดับปานกลาง ในหมวดวิชาชีพ วิชาการ หมวดเสมียนและพนักงาน หมวดการกสิกรรม และมีระดับความเข้าใจไม่ถูกต้องในหมวดการบริหารและการจัดการ หมวดการค้า หมวดการ

บริการ ทหวนการคมนาการผลิตและการช่าง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด

ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะบางประการอันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพต่อไป

คานการวิจัย

1. เนื่องจากอาชีพในหมวดวิชาชีพ วิชาการ มีจำนวนมากกว่หมวดอาชีพอื่น ๆ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะได้มีการแบ่งหมวดวิชาชีพ วิชาการ โดยมีการจัดแบ่งเป็นสาขาอาชีพต่าง ๆ ให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น เช่น แบ่งเป็นสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์สาธารณสุข สาขาการศึกษา สาขานิติศาสตร์ เป็นต้น จะทำให้ทราบถึงแนวโน้มของสาขาวิชาชีพ ที่นักเรียนสนใจละเอียดมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการวางแผนทางอาชีพของนักเรียนได้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องความสนใจในอาชีพของนักเรียน เมื่อจำแนกตามระดับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยศึกษาถึงผลของคะแนนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในแต่ละแผนการเรียนกับอาชีพที่นักเรียนสนใจว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

คานการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาชีพที่นักเรียนสนใจก็ยังเป็นอาชีพที่ได้รับความสนใจติดต่อกันมาเป็นเวลานาน เช่น อาชีพแพทย์ พยาบาล วิศวกร ทหาร และตำรวจ ซึ่งการที่จะเข้าไปสู่อชีพเหล่านี้จะต้องผ่านการสอบคัดเลือกที่มีการแข่งขันกันสูง ดังนั้น ผู้มีโอกาผ่านกาสอบคัดเลือกส่วนใหญ่ต้องมีความสามารถสูงในคานวิชาการ มีความถนัด และมีความสนใจในสาขาวิชาและอาชีพเป็นอย่างแท้จริง ครูแนะแนวจึงควรมีบทบาทในการที่จะช่วยให้นักเรียนสำรวจตัวเองในคานต่าง ๆ เป็นต้นว่าคานสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริงได้

2. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนให้ความสนใจในอาชีพช่างเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ สถาปนิก เลขานุการ พนักงานบัญชีและพนักงานรับจ่ายเงินธนาคาร นักธุรกิจ

อาชีพเหล่านี้นับว่าเป็นอาชีพที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากอาชีพเหล่านี้มีรายได้ดี บางอาชีพเป็นอาชีพอิสระ ความสนใจในอาชีพเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมและความนิยมของสังคมที่เปลี่ยนไป ประกอบกับความก้าวหน้าของสื่อมวลชนที่มีรูปแบบการเสนอข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม ดังนั้น บริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนควรได้มีการเสนอแนะ ให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับอาชีพใหม่ ๆ ที่ได้รับความนิยม หรือกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

3. แต่เดิมระบบราชการเป็นตลาดใหญ่ที่สุดในการรับสมัครเข้าทำงาน ปัจจุบันได้มีการจำกัดอัตราการเพิ่มของข้าราชการ โดยมีอัตราการเพิ่มเพียงร้อยละ 2 ต่อปี ดังนั้นครูแนะแนวควรเน้นให้เด็กเห็นความสำคัญและคุณค่าของอาชีพอิสระให้มากขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาอาชีพราชการ ซึ่งส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนให้ความสนใจในอาชีพทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย นักธุรกิจ ซึ่งเป็นอาชีพอิสระ อาจกล่าวได้ว่าในอนาคตอาชีพอิสระจะมีความสำคัญและได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากปัญหาการว่างงาน ดังนั้น โรงเรียนควรมีบทบาทในการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อคุณค่าของการทำงาน รู้จักสร้างงานและทำงานได้ในทุกสถานการณ์ มีความคิดริเริ่มที่จะประกอบอาชีพอิสระ มีใฝ่ฝันและรับราชการหรือเป็นลูกจ้างเท่านั้น

4. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพที่สนใจเป็นอันดับ 1 อยู่ในระดับปานกลาง และไม่ถูกต้อง เป็นส่วนมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลด้านอาชีพค่อนข้างน้อย สะท้อนให้เห็นว่าบริการแนะแนวของโรงเรียนเกี่ยวกับโลกของอาชีพไม่ได้พัฒนาไปมากนัก ดังนั้น บริการแนะแนวในโรงเรียนน่าจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโลกของอาชีพให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานให้มากขึ้น โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หน่วยงานเอกชน เช่น องค์การนายจ้างอย่างใกล้ชิดต่อไป

5. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่านักเรียนไม่มีความสนใจในอาชีพท้องถิ่นภาคเหนือ เช่น อาชีพช่างแกะสลัก อาชีพช่างทอผ้า ควรส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษานอกโรงเรียน โดยฝึกที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในอาชีพดังกล่าว ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดปัญหาการว่างงาน

6. ครูแนะแนวควรแสวงหาและติดตามข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน โอกาสความก้าวหน้าในงานอาชีพใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแนะแนวนักเรียน ซึ่งมีผลทำให้การตัดสินใจทางอาชีพของนักเรียนมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

7. เนื่องจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพให้แก่เด็กนักเรียน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนจึงควรเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวด้วย เพื่อให้ผู้ปกครองมีโอกาสได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกแผนการเรียน เลือกอาชีพ อันจะทำให้ผู้ปกครองสามารถดูแลให้คำปรึกษาทางอาชีพให้กับนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง

8. การแนะแนวอาชีพ ครูแนะแนวควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพและความรู้ความสามารถที่ใช้ในอาชีพทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พิจารณาคุณสมบัติของตนเองให้สอดคล้องกับลักษณะของอาชีพนั้นจริง ๆ เช่น อาชีพที่มีข้อดีคือ รายได้ดี มีเกียรติ แต่ต้องออกทำงานต่างจังหวัดบ่อยครั้ง หรือต้องอยู่เวรกลางคืน นักเรียนจะได้นำข้อมูลดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการตัดสินใจ